

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति
सानोठिमी, भक्तपुरको

**स्तर निर्धारण अधिकृत/पाठ्यक्रम अधिकृत/प्राविधिक अधिकृत/सीप परीक्षण अधिकृत/
सुपरिवेक्षण अधिकृत/प्रोग्राम को-अर्डिनेटर
(अधिकृत स्तर तृतीय श्रेणी प्राविधिक) पदको प्रशिक्षक
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम**

सेवा : प्राविधिक तथा प्रशिक्षण	समूह : सामान्य प्रशिक्षण	उपसमूह :
पद : स्तर निर्धारण अधिकृत/पाठ्यक्रम अधिकृत/प्राविधिक अधिकृत/सीप परीक्षण अधिकृत/सुपरिवेक्षण अधिकृत/प्रोग्राम को-अर्डिनेटर	स्तर : अधिकृत स्तर तृतीय	
पाठ्यक्रमको रूपरेखा : यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइनेछ ।		
प्रथम चरण : लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क : ३००	
द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता	पूर्णाङ्क : २५	

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा योजना

पत्र	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय	पूर्णांक	उत्तीर्णांक
प्रथम	सामान्य ज्ञान तथा नेपालको शिक्षा प्रणाली र प्रशिक्षण व्यवस्थापन	खण्ड (क) सामान्य ज्ञान र सामाजिक अध्ययन	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	२५	२५ X २ = ५०	३० मिनेट	१५०	६०
		खण्ड (ख) नेपालको शिक्षा प्रणाली र प्रशिक्षण व्यवस्थापन	विषयगत (Subjective)	५ १	५ X १५ = ७५ १ X २५ = २५	२ घण्टा ३० मिनेट		
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय	सेवा सम्बन्धी समूह/उपसमूहको प्राविधिक विषय	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	२५	२५ X २ = ५०	३० मिनेट	१५०	६०
			विषयगत (Subjective)	५ १	५ X १५ = ७५ १ X २५ = २५	२ घण्टा ३० मिनेट		

द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तरवार्ता	२५	मौखिक

- माथि उल्लेखित सेवा अन्तर्गतका समूहहरूको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम उपर्युक्त बमोजिम हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जे सुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- विषयगत उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्न चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
(क) पहिलो भागमा समस्या पहिचान
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानका लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानका लागि सुझाव
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तरवार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारको प्राप्त अङ्क र द्वितीय चरणको अन्तरवार्तामा प्राप्त गरेको अङ्क जोडी योग्यताक्रम अनुसार सिफारिस गरिनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०७१ वैशाख २३ गते ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएको माथि उल्लिखित सेवा/समूह/उप-समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

द्रष्टव्य: सीमित खुला प्रतियोगिताको लागि पनि यही पाठ्यक्रम लागू हुनेछ । साथै उक्त सीमित खुला प्रतियोगितातर्फका उम्मेदवारहरूको लिखित परीक्षाको उत्तीर्णाङ्क परिषद्को कर्मचारी सेवा शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली २०६९ को विनियम २९ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

**स्तर निर्धारण अधिकृत/पाठ्यक्रम अधिकृत/प्राविधिक अधिकृत/सीप परीक्षण अधिकृत/
सुपरिवेक्षण अधिकृत/प्रोग्राम को-अर्डिनेटर
(अधिकृत स्तर तृतीय श्रेणी प्राविधिक) पदको प्रशिक्षक
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम**

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान तथा नेपालको शिक्षा प्रणाली र प्रशिक्षण व्यवस्थापन

खण्ड “क” सामान्य ज्ञान र सामाजिक अध्ययन

पूर्णाङ्क - ५०

१. नेपालको भौगोलिक ऐतिहासिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, राजनैतिक अवस्था र खेलकुद सम्बन्धी जानकारी
२. विश्वका महत्वपूर्ण समसामयिक घटना सम्बन्धी जानकारी
३. विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी महत्वपूर्ण उपलब्धि सम्बन्धी जानकारी
४. नेपालको लोकतन्त्रका लागि भएका महत्वपूर्ण अभ्यासहरू
५. नेपालको शैक्षिक विकासका प्रयासहरू
६. भौगोलिक आधारमा नेपालको विभाजन र प्रत्येक भागका विशेषताहरू, नेपालको प्राकृतिक सम्पदा, जलस्रोत, पहाडहरू, खानी, जलवायु
७. नेपालको इतिहास प्राचिनकाल, मध्यकाल र आधुनिक कालसम्मको जानकारी
८. नेपालमा योजनाबद्ध विकास र नेपालको सरकारी बजेट प्रणाली
९. वातावरण प्रदूषणका कारणहरू र यसबाट हुने खतराहरू, वातावरण स्वच्छ र सन्तुलित राख्ने उपायहरू, शहरीकरण र जनसङ्ख्या वृद्धि तथा वातावरणको सम्बन्ध
१०. नेपालको परराष्ट्र सम्बन्ध, सार्क, विमिस्टेक र संयुक्त राष्ट्रसङ्घ सम्बन्धी जानकारी
११. समावेशीकरण, सशक्तिकरण र सकारात्मक विभेद
१२. नेपालको शासन प्रणाली र शासन सम्बन्धी जानकारी, कानूनी शासन, असल शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, बहुदलीय प्रजातान्त्रिक व्यवस्था, लोकतन्त्र, लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, समावेशी लोकतन्त्र, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व, सकारात्मक विभेद, लैंगिक समता, महिला शसक्तिकरण, नागरिक शिक्षा, सघीयता ।

खण्ड “ख” नेपालको शिक्षा प्रणाली र प्रशिक्षण व्यवस्थापन

पूर्णाङ्क - १००

१. विद्यालय तहको शिक्षा

- १.१ प्रारम्भिक बाल विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षा
- १.२ आधारभूत शिक्षा (कक्षा १ देखि ८ सम्म)
- १.३ माध्यमिक शिक्षा
- १.४ उच्च माध्यमिक शिक्षा

२. उच्च शिक्षा

- २.१ नेपालका विश्वविद्यालयहरू र त्यसका सङ्कायहरू
- २.२ शैक्षिक प्रतिष्ठानहरू

३. नेपालमा शिक्षा विकासको इतिहास

- ३.१ शैक्षिक इतिहास र महत्वपूर्ण शैक्षिक घटनाहरू

३.२ शिक्षाका योजनाहरू र नेपालको आवधिक विकास योजनाहरूमा शिक्षाका योजना तथा कार्यक्रमहरू
३.३ चालु आवधिक योजनामा शिक्षा ।

४. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् सम्बन्धी जानकारी पृष्ठभूमि र महत्व

- ४.१ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्को पृष्ठभूमि र महत्व
- ४.२ प्राविधिक शिक्षा र साधारण शिक्षाको तुलनात्मक अध्ययन
- ४.३ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीममा गरीव र पिछडिएका वर्गहरूको पहुँच
- ४.४ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीमका अवसर, चुनौति र सम्भावनाहरू
- ४.५ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् सेवामा वृत्ति विकास (Career Development) र कार्यक्षमताको प्रतिस्पर्धात्मक विकास
- ४.७ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्को संस्थागत संरचना र व्यवस्थापन
- ४.८ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्को गुणस्तरीयता र प्रभावकारीता

5. Training Design:

- 5.1 Training needs analysis with customers and the participants
- 5.2 Training courses and training packages in child/adult friendly environment
- 5.3 Training materials such as reading materials, projected and non-projected visuals
- 5.4 Training sessions for child /adult learning environment
- 5.5 Training follow-up

6. Training Delivery and Evaluation:

- 6.1 Training session management
- 6.2 Participants; knowledge, skills and attitude prior to training
- 6.3 Participants' gain in knowledge and skills.
- 6.4 Training Evaluation

7. Writing Documentation:

- 7.1 Writing reports
- 7.2 Filling system and communicate accordingly
- 7.3 Documentation system of trainings

8. Others

- 8.1 Training follow-up and report to concerned authorities
- 8.2 Customer care agent to various technical schools and other customers
- 8.3 Consultancy services to INGOs
- 8.4 Facilitate workshops / meeting
- 8.5 Monitor training programs
- 8.6 Perform consulting and continuing trainings tasks
- 8.7 Yearly plan of operation
- 8.8 Planning and estimating organizational budget
- 8.9 Maintenance system of the organization

9. Physical abilities

- 9.1 Physically and mentally fit to work

10. Instructional Skills

- 10.1 Develop a lesson plan
- 10.2 Develop a session plan (5D method)
- 10.3 Develop PowerPoint slides

**स्तर निर्धारण अधिकृत/पाठ्यक्रम अधिकृत/प्राविधिक अधिकृत/सीप परीक्षण अधिकृत/
सुपरिवेक्षण अधिकृत/प्रोग्राम को-अर्डिनेटर
(अधिकृत स्तर तृतीय श्रेणी प्राविधिक) पदको प्रशिक्षक
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम**

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय

पूर्णाङ्क - १५०

१. **प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालीम**
  - १.१. नेपालमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालीमको इतिहास
  - १.२. नेपालमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको नीति र कार्यक्रमहरु
  - १.३. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्ले अंगिकार गरेका २०१४ -२०१८ का रणनीति तथा कार्ययोजना
  - १.४. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालीमको रोजगारीको सम्बन्ध
  - १.५. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालीमसँग उद्योग तथा निजी क्षेत्रका व्यवसायीहरुको भूमिका
  - १.६. CTEVT को उद्देश्य, कार्य क्षेत्र र हालसम्म यसले गरेका उपलब्धीहरु
  - १.७. परिषद् कार्यालयको संरचना तथा परिषद्ले वहन गर्दै आएका प्रमुख कार्यहरु
२. **प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालीमको शिक्षण/प्रशिक्षण सम्बन्धी व्यवस्थापन**
  - २.१. पाठ्यक्रम निर्माण विधि
  - २.२. प्रशिक्षण विधि र सामग्रीहरु
  - २.३. मूल्यांकन विधिहरु (प्रशिक्षण तथा प्रशिक्षार्थी)
  - २.४. प्रयोगशाला/कार्याशाला व्यवस्थापन/भौतिक पूर्वाधारहरु
  - २.५. रोजगारीको लागि परामर्श सेवा
  - २.६. प्रशिक्षक तालीम
  - २.७. नेपालमा सीप परीक्षणको वर्तमान अवस्था र यसको महत्व
३. **प्रशिक्षण सम्बन्धी अनुगमन मूल्यांकन**
  - ३.१. प्राविधिक शिक्षालयहरुमा संचालन हुने शैक्षिक/तालीम कार्यक्रमहरुको सुपरिवेक्षण, अनुगमन, मूल्यांकन र तिनीहरुबीचको भिन्नता
  - ३.२. तालीम दिने संस्था र रोजगारदाताहरुबीचको सम्बन्धबारे अनुगमन
  - ३.३. तालीम कार्यक्रम र बजारको माग बीचको समन्वय सम्बन्धी अनुगमन
  - ३.४. प्रशिक्षार्थी मूल्यांकन विधिको अनुगमन
  - ३.५. सीपको मूल्यांकन र अनुगमन
  - ३.६. परामर्शकर्ता र समन्वयकर्ताको समानता र भिन्नता
४. **शैक्षिक प्रशासन**
  - ४.१. स्थानीय आवश्यकता र तालीम कार्यक्रमबारे अध्ययन
  - ४.२. प्रशिक्षक छनौट तथा तालीमको व्यवस्था
  - ४.३. तालीम कार्यक्रम तथा संस्थाहरुको स्तर निर्धारण सूचक तथा कार्यान्वयन
  - ४.४. अनुसन्धान प्रतिवेदन कार्यान्वयन
  - ४.५. परीक्षा संचालन
  - ४.६. प्रशिक्षार्थी छनौट विधि
  - ४.७. संस्था सम्बन्धन स्वीकृति
  - ४.८. प्राविधिक शिक्षाको संस्थागत सुधारमा व्यवस्थापनको उत्तरदायित्व
  - ४.९. प्राविधिक शिक्षालय र स्थानीय समुदायबीचको सम्बन्ध
  - ४.१०. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालीमको गुणस्तर
  - ४.११. विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम
  - ४.१२. प्राविधिक शिक्षा तथा साधारण शिक्षा बीचको तुलनात्मक अध्ययन

५. प्राविधिक शिक्षाको सम्बन्धन, सुपरीवेक्षण, स्तर निर्धारण, समकक्षता तथा अनुगमन
- ५.१ सम्बन्धन, समकक्षता र स्तर निर्धारणका बीचमा समानता, भिन्नता प्रक्रिया र समस्याहरु
  - ५.२ सीप परीक्षण तथा नेपालमा वर्तमान सीप परीक्षणको व्यवस्था
  - ५.३ सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन र प्राविधिक शिक्षा
  - ५.४ सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकनबीचको भिन्नता तथा प्रक्रिया
  - ५.५ सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकनको भूमिका महत्व र प्राप्त हुने नतिजा
  - ५.६ परामर्शकर्ता र समन्वयकर्ताका समानता र भिन्नता

६. कार्यालयमा कम्प्यूटरको प्रयोग

६.१ कम्प्यूटर सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान

6.2 Microsoft Office (Ms Word, Ms Excel, Ms PowerPoint) सम्बन्धी जानकारी

द्रष्टव्य: : द्वितीय पत्र सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषयबाट ५० अंक भारको वस्तुगत बहुउत्तरको प्रश्नहरु तथा १०० अंक भारको विषयगत प्रश्नहरु सोधिनेछन् ।

॥ समाप्त ॥